ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1945

Vyhlásené: 24.08.1945 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

46.

Vládní nařízení

ze dne 7. srpna 1945

o prozatímní organisaci správy hlavního města Prahy.

Vláda republiky Československé nařizuje podle čl. 3 ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 4. prosince 1944, č. 18 Úř. věst. čsl. (příloha k vyhlášce č. 43/1945 Sb.), o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění:

§ 1.
Ústřední národní výbor hlavního města Prahy.

(1) Pro obvod hlavního města Prahy se zřizuje ústřední národní výbor hlavního města Prahy (v dalším ústřední národní výbor).

(2) Ústřední národní výbor vykonává ve svém obvodu působnost přikázanou místním a okresním národním výborům podle §§ 2 a 3 vládního nařízení ze dne 5. května 1945, č. 4 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, ve znění vládního nařízení ze dne 7. srpna 1945, č. 44 Sb., pokud není vykonávána jiným veřejným orgánem.

(3) Ústřední národní výbor jest zásadně podřízen ministru vnitra a ve věcech, které spadají do působnosti jiných ministerstev, příslušným ministrům. Podrobnosti upraví vládní nařízení vydané podle čl. 3 ústavního dekretu presidenta republiky č. 43/1945 Sb. Zvláštní předpisy o působnosti zemského národního výboru, zejména též předpisy o instančním postupu, zůstávají tímto ustanovením zatím nedotčeny.

(4) Ústřední národní výbor čítá 100 členů. Jeho členové se volí způsobem, který bude upraven zvláštními předpisy.

(5) Dokud nebude možno provésti volbu ústředního národního výboru, jmenuje jeho členy vláda na návrh politických stran. Stejným způsobem jmenuje vláda 40 náhradníků a stanoví, v jakém pořadí nastupují.

§ 2.
Výkon působnosti.

Ústřední národní výbor vykonává svou působnost

a) v plenární schůzi,

b) radou ústředního národního výboru,

c) předsednictvem ústředního národního výboru,

d) primátorem hlavního města Prahy (jeho náměstky),

e) komisemi ústředního národního výboru,

f) obvodními radami a jejich předsedy.

§ 3.
Působnost vykonávaná plenární schůzí.

(1) Ústřední národní výbor projednává v plenární schůzi věci mimořádné důležitosti, jako zásadní záležitosti organisační, všeobecné záležitosti osobní a záležitosti majetkově a hospodářsky zvláště významné. Takovými záležitostmi jsou:

a) všeobecně platná nařízení a předpisy v oboru veřejné správy, zejména předpisy místní policie,

b) jednací řády pro ústřední národní výbor a jeho složky,

c) směrnice, které se mají vydati v zájmu jednotnosti rozhodování a úřadování,

d) zásadní organisace magistrátu a magistrátních úřadoven, ústavů a podniků obecních,

e) všeobecné zásadní záležitosti osobní,

f) jmenování obecních úředníků, pokud u státních úředníků rovnocenné kategorie přísluší jejich jmenování vládě republiky,

g) odměny primátora, náměstků, referentů a předsedů obvodních rad, jakož i směrnice o náhradách funkcionářů ústředního národního výboru a jeho složek,

h) rozpočty a závěrečné účty obce, fondů, ústavů a podniků obecních,

i) výše přirážek, obecních příspěvků, poplatků, dávek a pod., jakož i pravidla o jejich vybírání,

j) výdaje, které nejsou obsaženy v rozpočtu a mají býti učiněny, a výdaje, jimiž se má překročiti rozpočet,

k) zcizení nemovitostí, náležejících obci, podniku nebo ústavu (fondu) obecnímu nebo obcí spravovanému, přesahuje-li obecná hodnota v každém jednotlivém případě 100.000 K,

l) zavazení nebo jiné zatížení nemovitostí, náležejících obci, podniku nebo ústavu (fondu) obecnímu nebo obcí spravovanému, které přesahuje v každém jednotlivém případě 100.000 K,

m) pronájem a propachtování nemovitostí, náležejících obci, podniku nebo ústavu (fondu) obecnímu nebo obcí spravovanému, převyšuje-li roční nájemné (pachtovné) částku 50.000 K nebo je-li doba nájmu (pachtu) delší 6 let nebo nájem (pacht) se nezakládá na všeobecných nájemních (pachtovních) podmínkách,

n) zcizení movitých věcí nebo práv, náležejících obci, podniku nebo ústavu (fondu) obecnímu nebo obcí spravovanému, přesahuje-li jejich obecná hodnota v každém jednotlivém případě 100.000 K, jakož i zavazení nebo jiné zatížení takového majetku nad tuto částku,

o) koupě nebo směna nemovitostí nebo movitostí nebo práv, přesahuje-li trhová cena (v případě směny obecná hodnota věci nebo práva) v každém jednotlivém případě 50.000 K, s výjimkou koupě strojů a strojního zařízení pro obecní podniky, pokud stroje a zařízení jsou určeny pro provoz podniku nebo jeho zlepšení, pokud kupní cena bude uhražena z nashromážděných obnovovacích fondů a v jednotlivém případě nepřesahuje částku 100.000 K,

p) sjednání zápůjček nebo převzetí záruky,

r) stanovení všeobecných podmínek pro pronájem (propachtování) nemovitého majetku,

s) investice, které zatíží obec novým nebo zvýšeným nákladem provozním a udržovacím vůbec nebo které si vyžadují většího nákladu zřizovacího než 500.000 K,

t) jiná právní jednání, která přesahují rozsah běžné správy jmění, je-li předmětem jednání částka vyšší než 50.000 K nebo věc (právo), jejíž obecná hodnota je vyšší než 50.000 K.

(2) Ústřední národní výbor dohlíží na celou správu obce.

(3) Plenární schůze ústředního národního výboru může si vyhraditi projednávání záležitostí, které nejsou jmenovitě tímto vládním nařízením přikázány jiným složkám, pokud o nich ještě nebylo rozhodnuto.

(4) K platnosti usnesení podle odstavce 1, písm. b) a g) vyžaduje se schválení ministerstva vnitra.

§ 4.
Rada ústředního národního výboru.

Rada ústředního národního výboru má 32 členů, čítajíc v to i primátora s jeho náměstky.

§ 5.
Volba primátora, jeho náměstků a ostatních členů rady.

(1) Ústřední národní výbor zvolí v plenární schůzi ze sebe primátora, jeho 7 náměstků a ostatní 24 členy rady.

(2) Volba primátora se koná odděleně. K platnosti jeho volby je třeba, aby byla na návrh vlády potvrzena presidentem republiky.

(3) Způsob volby bude upraven zvláštními předpisy. Dokud tyto předpisy nebudou vydány, platí pro volbu primátora, náměstků a ostatních členů rady přiměřeně dosavadní předpisy, platné pro takovouto volbu.

(4) Pokud nebude ustaven ústřední národní výbor vyšlý z řádných voleb, jmenuje primátora, jeho náměstky a ostatní členy rady vláda na návrh politických stran. Primátora potvrzuje president republiky.

§ 6.
Působnost vykonávaná radou.

Radě ústředního národního výboru přísluší připravovati věci, o nichž se má jednati v plenární schůzi ústředního národního výboru a rozhodovati o všech věcech, které nejsou vyhrazeny ústřednímu národnímu výboru k rozhodování v plenární schůzi nebo které nejsou tímto nařízením přikázány do působnosti jiných složek ústředního národního výboru.

§ 7.
Předsednictvo.

Primátor hlavního města Prahy tvoří spolu se svými náměstky předsednictvo ústředního národního výboru.

§ 8.
Působnost vykonávaná předsednictvem.

(1) Předsednictvu ústředního národního výboru přísluší

a) pečovati o to, aby projednávání úředních záležitostí v ústředním národním výboru a jeho složkách bylo zařízeno tak, aby byl zajištěn řádný chod správy hlavního města Prahy,

b) rozhodovati v pochybných případech o tom, který orgán hlavního města Prahy jest příslušný v určité věci,

c) rozhodovati v rámci rozpočtu o výdajích nad 5.000 K, avšak nedosahujících v jednotlivém případě 50.000 K,

d) navrhovati zahájení řízení disciplinárního ve služebních věcech zaměstnanců hlavního města Prahy,

e) rozhodovati ve věcech, které na ně přenese ústřední národní výbor v plenární schůzi.

(2) K platnosti zmocnění podle odstavce 1, písm. e) vyžaduje se schválení ministerstva vnitra.

§ 9.
Působnost vykonávaná primátorem.

(1) Primátor

a) representuje obec navenek,

b) zastupuje obec jako osobu právnickou, při čemž se v listinách, ve kterých se zakládá povinnost obce, vyžadují vedle podpisu primátora ještě podpisy dvou členů rady ústředního národního výboru; podpisování jiných listin a písemností upraví jednací řády,

c) svolává a řídí ve smyslu jednacího řádu schůze ústředního národního výboru, rady ústředního národního výboru a předsednictva ústředního národního výboru,

d) rozhoduje v rámci schváleného rozpočtu o výdajích, které v jednotlivém případě nepřesahují částku 5.000 K,

e) je představeným magistrátu a magistrátních úřadoven,

f) stanoví rozvrh práce obecních zaměstnanců, překládá je a pověřuje vedením úřadů.

(2) Je-li nebezpečí v prodlení, může primátor učiniti nezbytně nutná opatření v oboru působnosti rady nebo komisí ústředního národního výboru nebo obvodních rad, jest však povinen do 2 dnů oznámiti to předsednictvu ústředního národního výboru a příslušnému sboru v nejbližší jeho schůzi.

(3) Primátor a jeho náměstkové mohou se zúčastniti schůzí všech složek ústředního národního výboru a to, není-li jinak stanoveno, s hlasem poradním.

§ 10.
Komise.

(1) Ústřední národní výbor zřídí usnesením plenární schůze potřebný počet komisí, stanoví jejich obor působnosti a zvolí pro každou komisi předsedu, jeho zástupce a ostatní členy. Za předsedy komisí mohou býti zvoleni toliko členové rady; přísluší jim označení referent. Členy komisí mohou býti i osoby, které nejsou členy ústředního národního výboru, musí však býti do ústředního národního výboru volitelny. Komise zřízené pro ústavy a podniky hlavního města Prahy musí býti aspoň z 1/4 složeny ze zaměstnanců příslušného ústavu nebo podniku.

(2) Způsobem uvedeným v odstavci 1 jest zříditi také komise, jichž zřízení jest předepsáno zvláštními předpisy, jako na př. komise finanční podle § 9 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 329 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst ve znění předpisů jej měnících a doplňujících. Zvláštní ustanovení o složení těchto komisí a o případných právech nadřízených orgánů zůstávají nedotčena.

(3) Rovněž buď podle odstavce 1 zřízen potřebný počet čtyřčlenných komisí trestních.

§ 11.
Působnost vykonávaná komisemi.

(1) Komise uvedené v § 10, odst. 2 vykonávají vedle úkolů stanovených ve zvláštních zákonných předpisech působnost jim přikázanou ústředním národním výborem. Komisím trestním (§ 10, odst. 3) přísluší vykonávati jménem ústředního národního výboru trestní pravomoc tomuto výboru příslušející, kromě blokového řízení trestního.

(2) Jinak přísluší komisím v oboru, pro který byly zřízeny, zejména

a) podávati dobrá zdání,

b) připravovati věci, o nichž se má jednati v plenární schůzi ústředního národního výboru nebo v radě, pokud byly k takové přípravě přikázány.

(3) Komise nemají, pokud v tomto nařízení nebo v jiných předpisech není jinak stanoveno, rozhodovací pravomoc. Ústřední národní výbor může však usnesením plenární schůze zmocniti komisi, aby v rozsahu, který určí, rozhodovala jménem ústředního národního výboru. K platnosti tohoto zmocnění vyžaduje se schválení ministerstva vnitra.

§ 12.
Obvodní rady.

(1) Pro části hlavního města Prahy, pro něž byly ustaveny místní výbory podle zákona ze dne 6. února 1920, č. 116 Sb., o organisaci a působnosti ústředního zastupitelstva hlavního města Prahy a místních výborů a podle vládního nařízení ze dne 11. Ledna 1923, č. 7 Sb., o rozdělení Prahy na obvody pro volbu místních výborů a očíslování nových částí Prahy, se zřizují obvodní rady.

(2) Obvodní rady mají v obvodech, které mají méně než 50.000 obyvatel, 16 členů, v obvodech s počtem obyvatelstva od 50.000 do 100.000 obyvatel včetně, 20 členů a v obvodech, které mají více než 100.000 obyvatel, 24 členy.

(3) Členové obvodních rad se volí způsobem, který bude upraven zvláštními předpisy.

(4) Obvodní rady zvolí ze sebe předsedu a jeho 3 náměstky, kteří zastupují předsedu v pořadí, v jakém byli zvoleni.

(5) Dokud nebudou ustaveny obvodní rady vyšlé z voleb, vykonávají jejich působnost (§ 13) místní národní výbory, ustavené v den účinnosti tohoto nařízení pro jednotlivé části hlavního města Prahy (odstavec 1). Tyto místní národní výbory působí pod označením obvodních rad ve svém dosavadním počtu členů, jinak jsou však povinny do měsíce po účinnosti tohoto nařízení přizpůsobiti svou vnitřní organisaci podle předpisů o obvodních radách; neučiní-li tak, zařídí potřebné předsednictvo ústředního národního výboru. Dosavadní předsedové (náměstkové) místních národních výborů stávají se předsedy obvodních rad (náměstky předsedy).

§ 13.
Působnost vykonávaná obvodními radami.

(1) Obvodní rady vykonávají působnost ústředního národního výboru, řídíce se jeho směrnicemi, v těchto záležitostech:

a) volby obvodních rad,

b) osvědčení o státní a národní spolehlivosti,

c) propůjčování školních místností k mimoškolním účelům podle schválených pravidel,

d) správa těch obecních pozemků v městském obvodu, které stanoví ústřední národní výbor, zejména jejich pronajímání a propachtování podle podmínek stanovených ústředním národním výborem,

e) správa obecních nebo obcí spravovaných podniků, ústavů, fondů a jiných zařízení (mimo věci personální) v městském obvodu, sloužících pouze místním účelům, na př. hřbitovů, tržnic, lázní a pod., pokud nejsou součástí takových podniků, ústavů, fondů a zařízení, které vyžadují ústřední správu,

f) propůjčování veřejného statku v městském obvodu podle směrnic a podmínek stanovených ústředním národním výborem,

g) propůjčování nadací a fondů, jež jsou ve správě obce, pokud mají vztah jen k městskému obvodu a jeho obyvatelstvu, podle ustanovení nadačních a fondovních listin,

h) jednorázové okamžité sociální podpory všeho druhu do výše stanovené ústředním národním výborem,

i) vysvědčení nemajetnosti a chudoby,

j) seznamy porotní a kmetské,

k) místní osvětové sbory.

(2) Ústřední národní výbor může usnesením plenární schůze zmocniti obvodní rady, aby v rozsahu jím určeném rozhodovaly i v jiných záležitostech jménem ústředního národního výboru. K platnosti tohoto zmocnění vyžaduje se schválení ministerstva vnitra.

(3) Obvodní rady působí dále jako poradní, dozorčí a výkonné sbory ústředního národního výboru a spolupůsobí při správě obce podle jeho všeobecných nebo zvláštních usnesení, jako na př. podávají návrhy na přidělování bytů, návrhy na zavedení národní správy do podniků a majetkových podstat, uvedených v § 7, odst. 1, písm. c), d) e) a písm. f)-aa) dekretu presidenta republiky ze dne 19. května 1945, č. 5 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organisací a ústavů, pokud tyto podniky a majetky nepřesahují svým významem městský obvod.

§ 14.
Působnost vykonávaná předsedou obvodní rady.

(1) Předseda obvodní rady

a) svolává a řídí ve smyslu jednacího řádu schůze obvodní rady,

b) rozhoduje v rámci schváleného rozpočtu a podle směrnic ústředního národního výboru o okamžitých jednorázových sociálních podporách všeho druhu do výše stanovené ústředním národním výborem,

c) stojí v čele magistrátní úřadovny, přikazuje práci obecním zaměstnancům, přiděleným magistrátní úřadovně, a v rámci této je překládá, pokud primátor v mezích své působnosti [§ 9, odst. 1, písm. e) a f)] neučiní opatření jiné,

d) dozírá na řádný chod rozhodování a vyřizování obvodní rady a magistátní úřadovny,

e) zastupuje obec pražskou při místních komisích, zejména stavebních, živnostenských a pod., jest však oprávněn dáti se zastupovati členem obvodní rady. Primátor může však vyslati ke komisi člena ústředního národního výboru se stejnou pravomocí, a učiní-li tak, jest pokládati vyjádření člena ústředního národního výboru za prohlášení obce.

(2) Předseda obvodní rady jest odpovědén za svou činnost ústřednímu národnímu výboru.

§ 15.
Komise obvodních rad.

(1) Obvodní rady mohou se souhlasem předsednictva ústředního národního výboru zřizovati v rámci své působnosti komise, stanoviti jejich úkoly a zvoliti pro komisi předsedu, jeho zástupce a ostatní členy. Členy komisí mohou býti i osoby, které nejsou členy obvodních rad, musí však býti do obvodních rad volitelny. Za předsedy komisí mohou býti zvoleni toliko členové obvodní rady.

(2) Komise obvodních rad nemají rozhodovací pravomoc. Přísluší jim zejména

a) podávati obvodní radě dobrá zdání,

b) připravovati věci, o nichž se má jednati v obvodní radě.

§ 16.
Magistrát hlavního města Prahy.

(1) Výkonný úřad ústředního národního výboru má označení magistrát hlavního města Prahy, výkonný úřad obvodních rad magistrátní úřadovna.

(2) Magistrát hlavního města Prahy (magistrátní úřadovna) provádí rozhodnutí a opatření ústředního národního výboru a jeho složek.

(3) Rozhodnutí (opatření) ústředního národního výboru a jeho složek, které se intimují magistrátem hlavního města Prahy (magistrátní úřadovnou), mají v záhlaví označení „Magistrát hlavního města Prahy“ a pod záhlavím bližší označení příslušného výkonného úřadu (oddělení), který rozhodnutí (opatření) obecních orgánů provádí. Z textu vyřízení musí však býti zřejmo, která složka ústředního národního výboru toto rozhodnutí (opatření) učinila.

§ 17.
Instanční postup.

(1) Pokud opravný prostředek není vyloučen, lze se z rozhodnutí a opatření ústředního národního výboru a jeho složek odvolati k zemskému národnímu výboru (§ 1, odst. 3).

(2) Působnost stavebního sboru a sboru pro vyřizování stížností zaniká.

§ 18.
Účinnost.

(1) Toto nařízení nabývá účinnosti třetím dnem po vyhlášení. Rozhodnutí a opatření, učiněná v rámci působnosti ústředního národního výboru před počátkem účinnosti tohoto nařízení místními národními výbory a jinými orgány, vykonávajícími po 5. květnu 1945 správu hlavního města Prahy, považují se za rozhodnutí a opatření, učiněná orgánem příslušným podle tohoto nařízení.

(2) Toto nařízení provede ministr vnitra v dohodě s ostatními členy vlády.

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

David v. r.

Gottwald v. r.

Široký v. r.

Ursíny v. r.

gen. Svoboda v. r.

Dr. Ripka v. r.

Nosek v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Stránský v. r.

Kopecký v. r.

Laušman v. r.

Ďuriš v. r.

Dr. Pietor v. r.

gen. Hasal v. r.

Hála v. r.

Dr. Šoltész v. r.

Dr. Procházka v. r.

Majer v. r.

Dr. Clementis v. r.,

tiež na ministra Masaryka

gen. Dr. Ferjenčík v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.